

BÁO CÁO

Về các dự án cấp đất cho đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh

Thực hiện Thông báo số 717-TB/TU ngày 05/12/2016 của Tỉnh ủy về kết luận của Thường trực Tỉnh ủy tại phiên họp lần thứ 34, ngày 29/11/2016 (các nội dung chuẩn bị làm việc với Thủ tướng Chính Phủ),

UBND tỉnh báo cáo cụ thể về các dự án cấp đất cho đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh như sau:

I. TÌNH HÌNH CHUNG VÙNG ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ

Tính đến năm 2016, dân số toàn tỉnh Bình Phước là 950.416 người, trong đó đồng bào DTTS là 191.431 người, có 40 dân tộc thiểu số, chiếm 20,14% dân số toàn tỉnh. Các dân tộc thiểu số của tỉnh cư trú đan xen trên địa bàn 107/111 xã, phường, thị trấn; đa số cư trú ở vùng giáp ranh các tỉnh Tây Nguyên, biên giới, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn, địa bàn có vị trí đặc biệt quan trọng về chính trị, kinh tế, an ninh quốc phòng và môi trường sinh thái. Đa số đồng bào các DTTS làm nông nghiệp, trình độ áp dụng khoa học kỹ thuật vào chăn nuôi, phát triển sản xuất còn chậm. Hiện tỉnh còn 09 xã và 32 thôn đặc biệt khó khăn.

Công tác giảm nghèo tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả các chính sách như: hỗ trợ tín dụng ưu đãi cho vay hộ nghèo, cấp thẻ bảo hiểm y tế, miễn giảm học phí cho con em hộ nghèo, một số mô hình giảm nghèo hiệu quả được nhân rộng. Tuy nhiên, tỷ lệ hộ nghèo và cận nghèo là đồng bào DTTS còn cao, tập trung vào đồng bào dân tộc tại chỗ như Stiêng, Khmer... Qua kết quả tổng điều tra hộ nghèo tiếp cận đa chiều theo Quyết định số 59/2015/QĐ-TTg ngày 19/11/2015 của Thủ tướng Chính phủ, toàn tỉnh có 14.627 hộ nghèo, chiếm 6,15% trên tổng số hộ dân, trong đó có 6.490 hộ nghèo là đồng bào DTTS, chiếm 44,37% trong tổng số hộ nghèo của tỉnh.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN CẤP ĐẤT SẢN XUẤT CHO ĐỒNG BÀO DTTS

Từ năm 2005 đến nay, trên địa bàn tỉnh đã thực hiện hỗ trợ đất sản xuất cho đồng bào dân tộc thiểu số nghèo, đời sống khó khăn, thiếu và không có đất sản xuất theo các chính sách do Trung ương quy định là 2.997 hộ với 2.405,95ha, cụ thể:

1. Quyết định số 134/2004/QĐ-TTg (Chương trình 134)

a. Phê duyệt Đề án 134

Quyết định số 1674/QĐ-UBND ngày 8/8/2005 của UBND tỉnh phê duyệt đề án và dự toán hỗ trợ đất sản xuất, đất ở, nhà ở và nước sinh hoạt cho đồng bào dân tộc thiểu số nghèo, đời sống khó khăn tỉnh Bình Phước. Trong đó:

+ **Hỗ trợ đất ở:** 2.530 hộ, với diện tích 63,69 ha.

+ **Hỗ trợ đất sản xuất:** 3.285 hộ, với diện tích 2.218,37 ha. Tuy nhiên, việc quy hoạch quỹ đất thực hiện chính sách gặp khó khăn nên UBND tỉnh phê duyệt điều chỉnh lại còn hỗ trợ 2.481 hộ, diện tích 1.786,87 ha; giảm 804 hộ và giảm diện tích 431,5 ha. Nguyên nhân: huyện Bình Long (cũ) và huyện Chơn Thành không quy hoạch được quỹ đất để thực hiện hỗ trợ.

b. Kết quả thực hiện

+ **Đất ở:** Thực hiện hỗ trợ cho 2.530 hộ, đạt 100% kế hoạch đề án phê duyệt; Nhà nước hỗ trợ đất ở 15,4ha cho đồng bào của huyện Bình Long; còn lại chủ yếu là bà con dòng tộc tự san sẻ trong cộng đồng để các hộ có đủ đất xây dựng nhà ở.

+ **Đất sản xuất:** Thực hiện hỗ trợ 2.481 hộ, diện tích 1.786,87 ha, đạt 100% kế hoạch đề án phê duyệt điều chỉnh. Tuy nhiên, khi hỗ trợ cấp đất xong, đồng bào không sản xuất được do tranh chấp với chủ cũ. Do đó, có 576 hộ bị tái chiếm tại 02 huyện Bù Đăng và Bù Gia Mập với diện tích là 447,44ha

2. Quyết định số 1592/QĐ-TTg (Chương trình 134 kéo dài):

a. Phê duyệt Đề án

Quyết định số 118/QĐ-UBND ngày 14/01/2010 của UBND tỉnh phê duyệt Đề án điều chỉnh, bổ sung Đề án Hỗ trợ đất sản xuất, đất ở, nhà ở và nước sinh hoạt cho đồng bào dân tộc thiểu số nghèo, đời sống khó khăn quy định tại Quyết định số 1592/QĐ-TTg ngày 12/10/2009 của Thủ tướng Chính phủ trên địa bàn tỉnh và được thay thế bởi Quyết định số 484/QĐ-UBND ngày 13/3/2012 của UBND tỉnh về điều chỉnh, bổ sung Điều 1 Quyết định số 118/QĐ-UBND ngày 14/01/2010 của UBND tỉnh. Trong đó:

- Hỗ trợ đất ở 379 hộ.

- Hỗ trợ đất sản xuất 1.001 hộ.

b. Kết quả thực hiện

- **Hỗ trợ đất ở:** Tổng 379 hộ, do cộng đồng tự san sẻ, hỗ trợ để đồng bào có đất xây dựng nhà ở và đã chuyển sang thực hiện theo Chương trình 167;

- **Hỗ trợ đất sản xuất:** Thực hiện hỗ trợ cho 327 hộ; diện tích 286,42 ha (Bù Đăng 11 hộ - 9,5ha, Bù Đốp 26 hộ - 26 ha, Đồng Phú 25 hộ - 20,92ha và Lộc Ninh là 265 hộ - 230ha),

- Còn lại 674 hộ do đất quy hoạch bị lấn chiếm hoặc không quy hoạch được quỹ đất để thực hiện (nhiều nhất tại các huyện Bù Gia Mập, Lộc Ninh và Bù Đăng).

3. Quyết định số 755/QĐ-TTg (thực hiện từ 2014 đến nay):

a. Phê duyệt Đề án:

Quyết định số 2259/QĐ-UBND ngày 24/10/2014 của UBND tỉnh phê duyệt Đề án chính sách hỗ trợ đất ở, đất sản xuất, nước sinh hoạt cho hộ đồng bào dân tộc thiểu số nghèo và hộ nghèo ở các xã, thôn đặc biệt khó khăn theo Quyết định số 755/QĐ-TTg ngày 20/5/2013 của Thủ tướng Chính phủ trên địa bàn tỉnh; với số hộ thụ hưởng như sau:

- Số hộ hỗ trợ đất ở là 397 hộ, do gia đình và cộng đồng tự san sẻ.
- Hộ trợ đất sản xuất là 5.761 hộ, trong đó gồm hộ nghèo đồng bào dân tộc thiểu số là 4.774 hộ (*trong đó có 1376 hộ là đối tượng còn lại theo Chương trình định canh định cư và Chương trình 1592 chưa có đất để hỗ trợ*) và hộ nghèo người Kinh là 987 hộ ở vùng đặc biệt khó khăn được thụ hưởng.

Do quỹ đất quy hoạch rất khó khăn, Đề án chỉ thực hiện hỗ trợ đất sản xuất cho số hộ không có đất sản xuất là 3.060 hộ, còn lại những hộ thiếu đất sản xuất chuyển sang mua sắm nông cụ, đào tạo nghề, xuất khẩu lao động, nhận khoán bảo vệ rừng là 2.701 hộ.

Với định mức quy định hỗ trợ là 0,5ha/hộ x 3.064 hộ = 1.530ha.

Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đề xuất quy hoạch khoảng 4.223,30 ha đất lâm nghiệp từ năm 2010 đến nay tại địa bàn các huyện Bù Đăng 2.479,4ha; Lộc Ninh 1.239,4 ha; Bù Gia Mập 504,9ha (*Báo cáo số 293/BC-SNN ngày 01/12/2016 của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn*).

Giai đoạn 2014-2015, mục tiêu của tỉnh sẽ thực hiện giải quyết 70% số hộ không có đất sản xuất được hỗ trợ trực tiếp đất sản xuất là 2.142 hộ; còn lại 30% là 918 hộ sẽ giải quyết từ năm 2016 trở đi.

b. Kết quả thực hiện

- Đến nay, các địa phương đã thực hiện hỗ trợ đất sản xuất là 47 hộ, với diện tích 33,4 ha (gồm các huyện Đồng Phú 12 hộ - 07 ha, Lộc Ninh 16 hộ - 16ha, Bù Đăng 19 hộ - 10,4ha).

- Các địa phương Đồng Phú và Bù Đăng đã được UBND tỉnh thuận chủ trương quy hoạch là 84,46ha, cụ thể như sau:

+ Tại UBND huyện Đồng Phú là 59,46 ha - tại các tiểu khu 361 và 362, dự kiến cấp cho 93 hộ (0,5ha/hộ);

+ Tại UBND huyện Bù Đăng là 30ha - tại tiểu khu 184 do Công ty Cao su Phú Riềng giao lại, dự kiến cấp cho 58 hộ.

Các địa phương đã hoàn tất hồ sơ thẩm định và phê duyệt nhưng chưa cấp đất cho đồng bào dân tộc được thụ hưởng; hiện nay đang tạm dừng theo chỉ đạo của Chính phủ.

- Số hộ còn lại là 3.013 hộ chưa quy hoạch được quỹ đất để thực hiện.

4. Chính sách định canh định cư theo Quyết định số 33/2013/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ

- Hỗ trợ đất ở gắn với đất sản xuất tại 08 dự án, gồm 06 dự án tập trung và 02 dự án xen ghép, đã cấp cho 649 hộ - 691ha giúp đồng bào DTTS ổn định cuộc sống, không còn phải du canh, du cư. Tất cả diện tích đất được cấp, đều được hỗ trợ giống cây cao su, điều và phân bón giúp đồng bào tạo vườn cây công nghiệp và xen canh cây ngắn ngày để thêm thu nhập cho gia đình tại khu dự án. Cụ thể các dự án như sau:

- + Dự án ĐCĐC tập trung ấp Thạch Màng, xã Tân Lợi, Đồng Phú: 61 hộ;
- + Dự án ĐCĐC tập trung xã Lộc Hòa, huyện Lộc Ninh: 62 hộ;
- + Dự án ĐCĐC tập trung xã Lộc Thịnh, huyện Lộc Ninh: 64 hộ;
- + Dự án ĐCĐC tập trung xã Lộc Thành, huyện Lộc Ninh: 62 hộ;
- + Dự án ĐCĐC tập trung thôn 8, xã Đồng Nai, huyện Bù Đăng: 66 hộ;
- + Dự án ĐCĐC tập trung xã Đăk Ó, huyện Bù Gia Mập: 126 hộ;
- + Dự án xen ghép xã Đồng Tâm + Tân Hưng Đồng Phú: 128 hộ;
- + Dự án xen ghép thôn 12, xã Thống Nhất, huyện Bù Đăng: 80 hộ.

- Căn cứ kết quả phê duyệt của Thủ tướng Chính phủ tại Quyết định số 1342/QĐ-TTg ngày 25/9/2009 của Thủ tướng Chính phủ; đến nay còn lại 03 dự án tập trung chưa có đất triển khai, số hộ thụ hưởng là 403 hộ - nhu cầu cần quy hoạch khoảng 450ha, gồm:

- + DA ấp Bù Núi, xã Lộc Tấn, huyện Lộc Ninh: 61 hộ.
- + DA xã Bù Gia Mập, huyện Bù Gia Mập: 130 hộ.
- + DA huyện Chơn Thành: 212 hộ.

5. Chương trình 193 và an sinh xã hội

Số hộ được hỗ trợ đất sản xuất là 69 hộ, với diện tích là 55,7 ha.

III. MỘT SỐ TÒN TẠI TRONG THỰC HIỆN CÁC CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ ĐẤT CHO ĐỒNG BÀO DTTS

- Các huyện không còn quỹ đất để thực hiện Chương trình 134 phải quy hoạch đất ở xa nên chưa phù hợp, một số hộ phải đi nhận đất sản xuất xa nơi ở, diện tích đất hỗ trợ có độ dốc lớn, đất xấu nên sau khi nhận đất các hộ sản xuất không hiệu quả; đồng thời chính sách chưa hỗ trợ kinh phí xây dựng đường giao thông vào khu sản xuất nên việc đi lại sản xuất gặp khó khăn.

- Trước tình hình quỹ đất lâm nghiệp trên địa bàn các huyện bị người dân, nhất là dân di cư tự do xâm canh, lấn chiếm phức tạp nên các huyện đang gặp rất nhiều khó khăn trong quá trình triển khai thực hiện dự án, cũng như đảm bảo cho các hộ sản xuất ổn định sau khi được hỗ trợ đất.

- Một số địa phương chưa phối hợp tốt trong việc quy hoạch được quỹ đất để thực hiện các chính sách; UBND tỉnh đã chỉ đạo cho chuyển từ hỗ trợ đất sản xuất sang thực hiện các chính sách khác như: đào tạo nghề giải quyết việc làm, chuyển đổi ngành nghề, mua sắm nông cụ, máy móc, chăn nuôi... Tuy nhiên, việc thực hiện gặp nhiều khó khăn. (Nguyên nhân: Trình độ học vấn của bà con còn hạn chế, nghèo đi cùng với thất học, chưa thích ứng được môi trường làm việc xa nhà cũng như việc chấp hành nội quy, quy chế nơi làm việc; các địa phương rất khó khăn trong việc thực hiện bố trí việc làm cho bà con sau đào tạo. Chính sách hỗ trợ chuyển đổi ngành nghề định mức kinh phí hỗ trợ rất thấp nên khó thực hiện...)

- Hiện nay, việc triển khai thực hiện hỗ trợ đất ở, đất sản xuất theo Quyết định số 755/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ khó khăn do nguồn quỹ đất dự kiến quy hoạch để thực hiện là đất đã giao cho các Công ty, doanh nghiệp sản xuất không hiệu quả hoặc diện tích bị lấn chiếm từ các chương trình khác nay cây trồng đã lớn rất khó thu hồi, bồi thường giá trị cây trồng ... Vì vậy, số hộ đồng bào DTTS thụ hưởng còn lại là 3.013 hộ chưa thực hiện được.

IV. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Đề nghị Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, ngành Trung ương, Thường trực Tỉnh ủy cho phép UBND tỉnh rà soát và thu hồi đất sản xuất không hiệu quả của các tổ chức, Công ty, doanh nghiệp... được giao sử dụng đất trên địa bàn tỉnh có quỹ đất quy hoạch để thực hiện hỗ trợ cho đồng bào dân tộc thiểu số nghèo không có đất sản xuất đã phê duyệt tại Đề án 755 theo Báo cáo số 293/BC-SNN-PTNT của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn. Cụ thể:

1. Ngày 27/9/2011, Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị 1685/CT-TTg; theo đó Thủ tướng chỉ đạo "Tạm dừng cho phép khảo sát, phê duyệt các dự án mới đầu tư phát triển sản xuất lâm nghiệp trên đất lâm nghiệp có rừng tự nhiên đến khi hoàn thành rà soát, đánh giá hiệu quả thực hiện các dự án trên địa bàn, báo cáo Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn để tổng hợp trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định". Do đó, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chỉ hoàn thiện thủ tục đối với các dự án cấp đất cho đồng bào DTTS và người dân thiếu đất sản xuất được Thủ tướng Chính phủ cho phép thực hiện trên địa bàn 04 huyện: Bù Gia Mập, Bù Đốp, Bù Đăng và Đồng Phú, với tổng diện tích 524,7ha; trong đó:

+ Huyện Bù Gia Mập: 259,6ha (160,54ha tại khoảnh 3 Tiểu khu 52 là 99,066ha, tại khoảnh 1 Tiểu khu 42, NLT Đắc Mai, Công ty TNHH MTV cao su Phước Long).

+ Huyện Bù Đăng: 80,2ha (52 ha tại Tiểu khu 196 và 30 ha tại Tiểu khu 184 Ban QLRPH Bù Đăng).

+ Huyện Bù Đốp: 97,3ha (63,79ha tại tiểu khu 65 và 33,5ha tại Tiểu khu 59, 60 NLT Bù Đốp, Công ty TNHH MTV Cao su Sông Bé).

+ Huyện Đồng Phú: 85,76ha tại Tiểu khu 361, 362 Công ty TNHH MTV Cao su Bình Phước (ấp Thạch Màng, xã Tân Lợi).

Tuy nhiên đến nay, một số dự án đang tạm ngưng theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, gồm: dự án 99,066ha tại khoảnh 1, Tiểu khu 42 của huyện Bù Gia Mập; 30 ha tại Tiểu khu 184 của huyện Bù Đăng và 85,76ha của huyện Đông Phú, trong đó có 29,77ha đất có rừng.

- Đối với diện tích đất không có rừng: Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã phối hợp với UBND các huyện, thị xã và các đơn vị chủ rừng tiến hành rà soát diện tích bị người dân lấn chiếm, các dự án trên đất lâm nghiệp sử dụng kém hiệu quả, sai mục đích để tạo quỹ đất giao cho hộ đồng bào DTTS không có đất sản xuất, dự kiến diện tích quy hoạch là 4.223,7ha, thuộc đất xâm canh lấn chiếm từ năm 2010 đến nay trên địa bàn 03 huyện: (Lộc Ninh là 1.239,4 ha; Bù Gia Mập là 504,9ha; Bù Đăng là 2.479,4ha).

Trên đây là báo cáo về các dự án cấp đất cho đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Bình Phước. UBND tỉnh Bình Phước báo cáo, xin ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, ngành Trung ương có liên quan và Thường trực Tỉnh ủy Bình Phước./.

Nơi nhận:

- Thủ tướng Chính phủ;
- Các Bộ: KH&ĐT, NN&PTNT, TN&MT, UBNDT;
- TTTU, TT. HỢND, UBMTTQVN tỉnh;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Các sở, ban, ngành;
- UBND các huyện, thị xã;
- LĐ VP, các Phòng;
- Lưu: VT(Ng.BC05.26.12.16).

KI CHU TICH
PHO CHU TICH

Huỳnh Thị Hằng